

245 10 รายงานการวิจัย

เรื่อง

๗๑๐ ๐๕

บทบาทและความพึงพอใจของพยาบาลในการจัดประสบการณ์
ฝึกภาคปฏิบัติการพยาบาลอนามัยชุมชนแก่นักศึกษาพยาบาล

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

๖๕๐ ๕๕๑๒ กรมพษามาต ส.๑๖๖๖๕๕๕ ๕๕ ๖๖๖๖ ๕๕๑๑๑
๖๕๐ ๕๕๕๑๒ นักศึกษพษามาต ๕๕ ๖๖๖๖ ๕๕๑๑๑

๕๐๐ ๐๕ พัชรี ศรีสังข์

๕๐๐๐ ๐๕ อภิรัตน์ อัมพัฒน์

๐๕๖

๕๕๐ ๕๕๑๐

เลขที่	RT๐๘ N62 2520
เลขที่พิมพ์	๒1
เลขที่	๕๕๐. 2540

Order Key	11584
BIB Key	1248๕๐

ภาควิชาการพยาบาลสาธารณสุขศาสตร์

คณะพยาบาลศาสตร์

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

บทบาทและความพึงพอใจของพยาบาลในการจัดประสบการณ์ฝึกภาคปฏิบัติการพยาบาลอนามัยชุมชนแก่นักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์¹

พัชรี ศรีสังข์ และอภิรัตน์ อิมพัฒน์²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติในบทบาทที่คาดหวัง บทบาทที่ปฏิบัติจริง ระดับความพึงพอใจในงานและปัญหาของพยาบาลในการจัดประสบการณ์ฝึกภาคปฏิบัติการพยาบาลอนามัยชุมชนแก่นักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2537 รวมทั้งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทที่คาดหวัง บทบาทที่ปฏิบัติจริง กับความพึงพอใจในงานของพยาบาลและเปรียบเทียบตามตัวแปรคุณลักษณะ ตัวแห่ง ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน และทัศนคติ กลุ่มตัวอย่างคือ พยาบาลฝ่ายส่งเสริมสุขภาพ โรงพยาบาลชุมชน จังหวัดสงขลา จำนวน 24 คน พยาบาล 8 คน ได้รับการแต่งตั้งจากคณะพยาบาลศาสตร์ ให้เป็นอาจารย์พิเศษด้านบริการพยาบาล พยาบาล 16 คน ได้รับการมอบหมายจากพยาบาลที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นอาจารย์พิเศษให้ดูแลนักศึกษาพยาบาล เป็นประชากรทั้งหมด ไม่ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง แบบสอบถามใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณเป็นหลัก และแนวประเด็นคำถามที่ใช้สัมภาษณ์เจาะลึก ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพเพื่อสนับสนุนข้อมูลเชิงปริมาณ ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้สร้างขึ้น วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้ค่าร้อยละ ค่ามัธยฐาน ค่าเบี่ยงเบนควอไทล์ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบสเปียร์แมน การทดสอบแมน วิทนี ยู วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยวิธีการหาแบบแผนพฤติกรรม (pattern-matching) และวิธีวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบ (analytic comparison)

ผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้ พบว่า ระดับการปฏิบัติในบทบาทที่คาดหวังของพยาบาล โดยรวมอยู่ในระดับสูงทุกขั้นตอนของการจัดประสบการณ์ฝึกภาคปฏิบัติการและขั้นปฏิบัติการภายในสำนักงานมีค่าสูงสุด ระดับการปฏิบัติในบทบาทที่ปฏิบัติจริงของพยาบาล โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางทุกขั้นตอนของการจัดประสบการณ์ฝึกภาคปฏิบัติการ ยกเว้น ขั้นปฏิบัติการภายในสำนักงานมีค่าอยู่ในระดับสูง ระดับความพึงพอใจในงานของพยาบาล ส่วนใหญ่อยู่ในระดับสูงและอยู่ในระดับปานกลางมีจำนวนเพียงเล็กน้อย ระดับปัญหาของพยาบาล ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ระดับค่าจำนวนเล็กน้อย และระดับสูงจำนวนน้อยที่สุด ปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอนและการนิเทศอยู่ในระดับปานกลาง โดยเฉพาะขาดความรู้ ความเข้าใจและทักษะและความพร้อมของนักศึกษาพยาบาล ปัญหาด้านการติดต่อประสานงานอยู่ในระดับปานกลางและด้านสัมพันธ์ภาพกับบุคลากรที่เกี่ยวข้องอยู่ในระดับต่ำ

บทบาทที่คาดหวังกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงของพยาบาลมีความสัมพันธ์ทางบวกมากพอสมควร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.00 ความพึงพอใจในงานกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงของพยาบาล มีความสัมพันธ์ทางบวกปานกลางอย่างมีนัย สำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 บทบาทที่คาดหวังกับความพึงพอใจในงาน มีความสัมพันธ์ทางบวกมากพอสมควร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.00

1 ได้รับทุนอุดหนุนพัฒนานักวิจัยใหม่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่

2 อาจารย์ประจำภาควิชาการพยาบาลสาธารณสุขศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

พยาบาลที่มีวุฒิการศึกษา ตำแหน่ง และระยะเวลาในการปฏิบัติงานที่ต่างกัน มีบทบาทที่คาดหวัง บทบาทที่ปฏิบัติจริง และความพึงพอใจในการจัดประสบการณ์ฝึกภาคปฏิบัติไม่แตกต่างกัน พยาบาลที่มีทัศนคติที่ต่างกันมีบทบาทที่คาดหวัง ในการจัดประสบการณ์ฝึกภาคปฏิบัติไม่แตกต่างกัน แต่พยาบาลที่มีทัศนคติที่ดีมีบทบาทที่ปฏิบัติจริงและความพึงพอใจในการจัดประสบการณ์ฝึกภาคปฏิบัติมากกว่าพยาบาลที่มีทัศนคติที่ไม่ดีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.04

จากผลการวิจัยครั้งนี้ แสดงให้เห็นถึงทัศนคติมีผลต่อบทบาทที่ปฏิบัติจริงและความพึงพอใจในงานของพยาบาล มีข้อเสนอแนะสำหรับภาควิชาการพยาบาลสาธารณสุขศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ให้จัดอบรมความรู้และทักษะด้านการจัดการเรียนการสอน การนิเทศงาน และแลกเปลี่ยนความรู้กันในองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดประสบการณ์ฝึกปฏิบัติของนักศึกษาให้กับพยาบาลคงไว้และส่งเสริมระบบการติดต่อประสานงานและการติดต่อสื่อสาร โดยเฉพาะการกำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ การนิเทศงาน และการประเมินผล จะมีผลต่อเนื่องในการเปลี่ยนแปลงทัศนคติทางบวกของพยาบาล นักศึกษาควรได้มีการเตรียมความรู้และทักษะในเรื่องการวางแผนครอบครัว กระบวนการอนามัยชุมชน การตรวจภายใน และการตรวจพัฒนาการเด็กด้วยตนเอง และจากอาจารย์พยาบาลเป็นอย่างมาก ข้อเสนอแนะสำหรับสถาบันการศึกษาอื่น ๆ ควรมีการปรับปรุงและพัฒนาระบบการประสานงานและการติดต่อสื่อสาร โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมและการกำหนดการจัดประสบการณ์ฝึกภาคปฏิบัติระหว่างอาจารย์พยาบาลกับพยาบาลอย่างชัดเจน และพัฒนาความรู้ทักษะที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้สามารถถ่ายทอดความรู้และทักษะให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

คำหลัก : บทบาท ความพึงพอใจ พยาบาล การจัดประสบการณ์ฝึกภาคปฏิบัติ การพยาบาลอนามัยชุมชน
นักศึกษาพยาบาล

Role and Satisfaction of Nurses in Provision of Field Experience in Community Health Nursing for Nursing Students, Faculty of Nursing, Prince of Songkha University. ¹

S., Patcharee and I., Apirat ²

Abstract

The purposes of this research were to study the level of practice of the expected roles, actual roles, satisfactions, and problems of nurses in provision of field experience in community health nursing for nursing student, Faculty of Nursing, Prince of Songkha University, semester 2, 1994-95. In addition, the relationships of the expected roles, actual roles, and satisfactions of nurses were studied and compared according to the education background, position, work duration, and attitude. The sample was 24 health promotion unit nurses who worked in the community hospitals in Songkha Province. The 8 nurses were selected to be special lecturers in nursing service from the Faculty of Nursing. The 16 nurses were assigned to nurses who were selected to be special lecturers to take care of the nursing students. The total population of this research was equal to the sample group. The researcher did not use a random sampling method. The questionnaire was used to collect the quantitative data which is major data and guideline in-depth interview questions were used to collect qualitative data which were supported to quantitative data. They were made by the researcher. The percentage value, median, quartile deviation, Spearman rank - order correlation coefficient and the Mann-Whitney U Test were applied to analyze the quantitative data. The pattern-matching method and the analyze comparison method were applied to analyze the qualitative data.

This research revealed that the level of practice of the expected roles of nurses was at a generally high level in every stage in provision of field experience and the level of practice inside unit implement stage was at the highest value. The level of practice of actual roles of nurses was at a generally moderate level in every stage in provision of field experience except the inside unit implement stage was at a high level. The level of satisfaction of almost all of the nurses was at a high level and a few number were at a moderate level. The level of problems of almost all of the nurses was at a moderate level, a few number were at a low level and a considerably larger amount were at a high level. The problem of management of learning and teaching and the problem of supervision were at a moderate level, especially lack of knowledge, understanding, and the skills of nurses and nursing students' poor readiness. The problem of coordination was at a moderate level and the problem of personal relationships were at a low level.

There were a few good significantly positive correlation, at 0.00, between the expected roles and actual roles of nurses, a moderate significantly positive correlation, at 0.05, between the satisfactions and actual roles of nurses and a few good significantly positive correlation, at 0.00, between the expected roles and satisfactions of nurses.

¹ received new researcher fund from Prince of Songkha University, Hat Yai.

² Lecturer from Public Health Department, Faculty of Nursing, Prince of Songkha University

The nurses of different education background, position, and work duration showed no difference in the expected roles, the actual roles and the satisfactions in provision of field experience. The nurses of different attitudes showed no difference in the expected roles but the actual roles and satisfactions of nurses with good attitudes were significantly higher, at 0.04, than the nurses with bad attitudes.

All of this implied that the attitude was influential on the actual roles and the satisfactions of nurses. There are these suggestions for the Public Health Department, Faculty of Nursing, Prince of Songkha University. Made knowledge and skill training in management of nursing education, especially, management of learning and teaching and the supervision and sharing in the body of knowledge of nursing student's experiences in this provision of field experience for nurses. The coordination and communication systems should be maintained and promoted, especially, determination of roles and responsibilities in management activities, supervision, and, evaluation. Implication of these suggestions should result in a positive change in the attitudes of the nurses. Nursing students should be strongly prepared themselves and from nurse lecturers with knowledge and skill in family planning, community health nursing process, PV, and development of children's examinations. The suggestion for other education institutions should be improved and developed coordination and communication systems. Actual participation and determination in provision of field experience between nurse lecturers and nurses and will develop the knowledge and skill of management of learning and teaching in provision of field experience for nurses.

Keywords : role, satisfaction, nurse, provision of field experience, community health nursing, nursing student